

ENGELLİLER ÇALIŞMA GRUBU RAPORU GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ

1. Şükrü ÖNDER, *Kent Konseyi Başkanı*
2. Hasan SOYGÜZEL, *Kent Konseyi Genel Sekreteri*
3. Yrd. Doç. Recep YILDIZ, *Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü*
4. Arif LAÇIN, *Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü*
5. Nezir UYRUN, *Türkiye İş Kurumu Yalova İl Müdürlüğü*
6. Cihat Cem AKINCI, *Rehberlik Araştırma Merkezi*
7. Fahrettin DEMİRKAN, *Yalova Belediyesi Engelli Koordinasyon Birimi*
8. Lale DONDURMACIOĞLU, *Yalova Yeni Yaşam Engelliler Derneği*
9. Alpaslan ERKOÇ, *Yalova Ortopedikliler Spor Kulübü*
10. Ergül DAĞCI, *Biz de Varız Engelliler Derneği*
11. Güldane KILIÇ, *Yalova Tut Elimden Engelliler Derneği*
12. Mustafa ÖZKARA, *Yalova Engelsiz Yaşam Spor Kulübü*
13. Murat ASLANHAN, *Spastik Çocuklar Ve Erişkinler Federasyonu*
14. Funda AYARCI, TÜKODER, *Yalova Kent Konseyi*
15. Ümit Yaşar GANİOĞLU, *İbni Sina Özel Eğitim Uygulama Okulu*
16. Ali UYGUN, *Özel Melekler Rehabilitasyon Merkezi*
17. Arzu PULAT, *Gerçek Dünya Rehabilitasyon Merkezi*
18. Galip KABAKLARLI, *Bir Hayat Rehabilitasyon Merkezi*
19. Mehmet SALDAMLI, *Eser Rehabilitasyon Merkezi*
20. Ramazan UYSAL, *Yalova Üniversitesi Rektörlük*
21. Hakan GÜRCİ, *Yalova Üniversitesi Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığı*
22. Armağan YAZICI, *Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü*
23. Pınar TOMA, *Kent Konseyi*
24. Esra Nigar ULUÇ, *Kent Konseyi*

Yalova Kent Konseyi Engelliler Çalışma Grubu toplantıları, 10.12.2015 ve 23.12.2015 tarihlerinde Kent Konseyi Başkanı Sn. Şükrü ÖNDER başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Çalışma Grubu tarafından rapora son şeklini vermek üzere bir Alt Komisyon oluşturulmuştur. Alt Komisyon; 11.02.2016 ve 25.02.2016 tarihlerinde toplanarak, ortaya çıkan görüş ve önerileri derlemiştir; Raporun, Yalova Kent Konseyi Genel Kurulu'nda görüşülmesini temin etmek üzere Kent Konseyi Genel Sekreterliği'ne iletilmesini uygun görmüştür.

GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. Uygun görülmesi halinde Valilik Makamının himayelerinde il genelindeki çalışmalara standardizasyon kazandırmak amacıyla; sadece Mülki İdare Amirleri ve Belediye Başkanlarına yönelik farkındalık kazandırmak ve bilgilendirmek amacıyla interaktif toplantılar yapılmalıdır.
2. Mahalle ve köylerimizde yaşayan engelli bireylerin belirlenmesi ve ihtiyaçlarının karşılanması için muhtarlardan destek alınmalı; Valilik Makamınca muhtarların bu konuda destek olmaları teşvik edilmelidir.
3. Kentimizde yaşayan engelli bireylerin ve ailelerinin eğitilmesi ve engelli bireylerin sosyal yaşama aktif katılımı sağlanmalıdır.
4. Yaşanılan konut ve tüm kamusal yaşam alanlarında belirtilen aşağıdaki hususlar değerlendirilmeli ve Yalova'daki uygulamalarda da göz önünde bulundurulmalıdır.
  - Yollar, kaldırımlar, kamu binaları, parklar ve bahçeler, okullar, içinde yaşanılan konutlar, ulaşım araçları ve bunun gibi daha birçok fiziksel çevre unsuru, engellilerin topluma katılmasının önünde ciddi birer engel oluşturmakta olup; bütün bunlar, engellilerin özellikleri ve gereksinimleri dikkate alınarak tasarlanmalı, engellilerin topluma katılmasını, toplumla bütünleşmesini kolaylaştıracak bir biçimde geliştirilebilir olmalıdır.
  - Bütün trafik ışıklarına sesli sinyalizasyon takılmalı; özellikle trafiğin yoğun, nüfusun kalabalık olduğu yerlerde ses sinyalizasyonu mutlaka bulundurulmalıdır.
  - Yaya yollarına gelişigüzel yerleştirilerek bu yolları kullanılamaz duruma getiren (büfe, bilet gişesi, reklam panosu, satış tezgâhı, vb.) kaldırım işgalleri önlenmelidir.
  - Otopark Yönetmeliği'nde yer alan "*umumi bina ve bölge otoparkları ile genel otoparkların giriş-çıkış ve asansörlerine en yakın yerlerinde birden az olmamak şartıyla, her 20 park yerinden birinin özürlü işareti konularak özürlüler için ayrılması zorunludur.*" hükmü başta olmak üzere; ilgili mevzuatta yer alan düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve uygulamada titizlik gösterilmesi sağlanmalıdır.
  - Fiziksel çevrenin yapılandırılmasında sorumlu kişi ve kuruluşların engelli kişiler konusunda bilgili, bilinçli ve duyarlı davranmaları sağlanmalıdır. Bu amaçla fiziksel çevrenin tasarlanması ve yapılandırılması süreçlerinde engellilerin, ailelerinin ve örgütlerinin katılımı konusu büyük önem taşımaktadır. Fiziksel çevre yapılandırılması ve konut inşalarının yasaya uygunluğu ile ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Yerel Yönetimler ve ilgili Meslek Örgütleri nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır.
5. 5378 sayılı Engelliler Kanunu, Erişebilirlik Yönetmeliği gereğince binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasına yönelik tedbirler ilgili kurumlar tarafından alınmalı ve yapım aşamasında olan ve erişilebilirlik kriterlerine uymayan yapılara belediyelerce ruhsat verilmemelidir.

6. İlimizde bulunan sığınmacıların (Suriye, Irak ve diğer) engellilik durumunun tespitine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
7. Engellilerin toplumla bütünleşmesinin önündeki en önemli engel istihdam sorunu olup engelli personel istihdamı için ilgili tüm kurum ve kuruluşlar teşvik ve takip edilmelidir.
8. Yalova’da, iş gücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel ve ruhsal engelli bireylere istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen korumalı iş yerlerinin açılması teşvik edilmelidir.
9. Ağır engelli olan çocuklarımızın istihdamına yönelik özel bir proje ile psiko-motor becerilerine uygun yeni ve özgün iş, üretim ve yaşam merkezleri oluşturulmalıdır. (Geleneksel Türk Kağıdı Üretimi gibi.)
10. Engellilerin spor yaşamına katılmalarını özendirilmeli ve engelli sporcular için gerekli destek verilmelidir.
11. Engelliler alanında çalışan STK’ların etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasına yönelik eğitim, destek ve kapasite geliştirme faaliyetleri yapılmalıdır. Engelliler alanında çalışan STK’lara uygun çalışma alanları sağlanmalı ve ürettikleri projeler desteklenmelidir.
12. İlgili sağlık kurumu tarafından rahatsızlığı belirlenen ve tedavisi kaplıca suyu ile yapılacak olan bazı engelliler için Sağlık Bakanlığı bünyesinde bulunan Termal Kaplıcalarına yönlendirme yapılmaktadır. Fakat ilçemize ulaşım açısından güçlükler yaşanmakla beraber otel ve kaplıcaların yaşlı ve engelliler için uygun olmadıkları görülmüştür. Tespit edilen eksiklikler ilgili makamlarca giderilmeli ve engelli vatandaşların yasaların karşısında haklarını aramalarına destek olunmalıdır.
13. Afet ve acil durumlarda aşağıdaki hususlar değerlendirilmelidir:
  - Afet durumunda toplanılacak merkezlerin oluşturulması ve oluşturulan toplanma merkezlerinin engellilerin erişebilirliğine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.
  - Engellilerin afet sırasında ne yapacakları, afet sonrası arama-kurtarma, barınma, psiko-sosyal destek ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması ve oluşabilecek olumsuzlukların en aza indirilmesi için ilgili kurumdan destek alınmalıdır. Engelli bireyler ve bakımına destek olan aile üyeleri bu konuda bilinçlendirilmeli, bu konuda eğitime tabi tutulmalıdırlar.
  - Engellilerin ihtiyaç, özellik ve konum bilgilerini de içeren bir veri tabanı oluşturulmalıdır. Böylece il sınırlarına yeni taşınan, özel ihtiyaç durumu değişiklik gösteren ya da ikametini değiştiren bireyler takip edilebilecek, bir afet ve acil durum halinde, veri tabanındaki engelli bireylere AFAD’ın hizmetleri hızla ulaşabilecektir.
  - Zihinsel engellilerin kollarına velilerinin onayıyla kaybolmaları halinde kimlik bilgilerine ulaşılmasını sağlayacak numaraların dövme olarak işlendiği “Sevgi İzi Projesi”nin Yalova İlinde de uygulanması sağlanmalıdır. “Sevgi İzi Projesi”

uygulaması haricinde ilgili Emniyet Müdürlükleri tarafından, zihinsel engellilerin kaybolmaları halinde daha kolay bulunması için engelli bireylerin parmak izinin alınması yahut ilgili belediyelerin bu tür rahatsızlıkları olan kişilerin koluna özel bilezik takma projesini hayata geçirmesiyle de mümkün kılınabilir.

- 14.** Engellilerin yasal hakları (vasilik) konusunda ayrıntılı bilgilendirme toplantıları yapılmalı ve danışmanlık hizmeti verilmelidir.
- 15.** Engelli bireylerin ve refakatçilerinin yaşadığı ulaşım sorunlarının azaltılabilmesi amacıyla; yasası çıkartılan ‘ücretsiz ve indirimli seyahat etme hakkı’ hususunda Belediyeler ve Minibüsler Odası tarafından ortak çalışma yapılmalıdır. Toplu taşıma araçlarında seyahat eden engelli bireylerin karşılaştığı tutum ve davranışlar konusunda şoförlere farkındalık eğitimleri verilmelidir.
- 16.** Engellilerin kullandığı araç ve aparatların tamir ve bakımını yapmak üzere bir atölye oluşturulması sağlanmalıdır.